

ESITERI

TA KO KITABU

Kitabu faamucogo

Esiteri ta ko kitabu sebebaga be se ka ke Yahudiya do ye min tun signin be Peresi jamana ra.

Esiteri ta kow be ke wagati min na, o y'a soro masaceba Serisesi tun be fanga ra Peresi jamana ra; o y'a soro Yahudiya dow tun sekora ka na Izirayeli jamana ra ka ban, ka na Alabatosoba lori damina. Nka Yahudiya caman belen tun be Peresi jamana ra yi. Esiteri tun ye o Yahudiyaw do ta denmuso le ye, nka a face ni a bamuso tun sara, k'a to a belence fe, min ye Maridose ye.

Yahudiyaw tun meenna o jamana ra yi, nka o bee n'a ta, o tun ma o ta Ala batori dabra; o tun be Ala ta sariyaw sira tagama, o fana tun te son ka ala were, walama fen were bato.

Peresi masaceba nana a muso furu sa, ka Esiteri furu siri. Haman min tun ye jamana jamogoba do ye, ale tun b'a fe ka Yahudiyaw halaki Peresi jamana bee kono, nka Esiteri ni a belence Maridose kera sababu ye ka o ta mogow kisi. Ala ka koba min ke Yahudiyaw ye o wagati ra, Yahudiyaw be o panagbe ke hali bi, ka o hakiri jigi o kow ra; o kera Purimi ta panagbe ye.

Hali ni Ala togw ma fo nin kitabu kono, an be a ta baara ye a ta mogow ce ra. O juguw wurira o kama tuma min na, o ka Ala daari minke, Ala ka o bosi.

Maridose ka kuma min fo Esiteri ye, o kuma b'a yira ko Ala be a ta baara ke a wagati ra. A ko Esiteri ma ko: «Jon le k'a lon ni ele ma masamusoya soro nin wagati yere le koson?» (4.14).

Kitabu konokow

Esiteri kera masamusu ye cogo min na (1-2)

Haman ka jen min siri Yahudiyaw kama (3-5)

Masace bora Haman ta janfa korw ma (6-7)

Yahudiyaw sera o juguw ra (8-10)

Masace Serisesi ta panagbeba

1 Nin kow kera Serisesi ta wagati le ra. O Serisesi togw min tun be fanga ra mara keme ni mugan ni wolonfla kunna, k'a ta Endi jamana ra, ka taga a bla fo Etiyopi jamana ra. ²O wagati ra, Serisesi sigira masaya ra a ta jamana duguba kono, min ye Suzi dugu ye. ³A ta masaya san sabanan na a ka panagbeba do laben a ta kuntigiw ni a ta jamana jamogow ye. Peresikaw ni Medikaw ta kerekuntigiw fana tun be ni a ye, ani jamanatigiw ni jamana jamogow. ⁴A ka o ke janko k'a ta nafrotigiya ni a ta masaya bonya yira, k'a ta fanga korw ni a ta bonyaba yira mogow ra. O ka o panagbe ke ka meen, ka se fo karo korw.

⁵O teredaw dafara tuma min na, mogw minw bee tun be Suzi duguba kono, masace ka panagbe do were ke olugu bee ye, mogoba fara a fitini kan. O ka o ke masaso lu ta yiritu kono, fo tere wolonfla. ⁶O tun ka o yoro laben ka na kosebe. O ka lenfaniw, ani korwndefani gbemanw, ani a bulaman dow siri san fe ni lenjuru wulenman ni a gbeman dow ye. O tun ka o juruw don warigbe koorinin dow ta wow le ra. Juruw tun sirinin be samasen minw na, o tun lalagara ni faragbe le ye. Sanin kalagaw ni warigbekalagaw tun be dugu ma. O tun ka fara neremuguman ni a gbeman ni a wulenman ni a finman dow le lala dugumayoro ra. ⁷O tun be minnifenw dira mogow ma saninminanw le kono. O minanw si ni si tun te kelen ye. Masace koni ka duven caman le di mogow ma, janko k'a ta numanya yira. ⁸Bee tun be minni ke a yere sago ma, mogw te mogw jagboya. Masace tun k'a fo a ta so baaradenw ye ko o ye bee ta minnifen di a ma ka kapa ni a tigi yere sago ye.

⁹Ayiwa, Vasiti, min tun ye masamusu ye, ale fana ka panagbe do laben musow ye Serisesi ta masaso kono.

Vasiti ka masace dogoya

¹⁰Nanagbe tere wolonflanana, duven koni tun ka masace ninsondiya kosebe. Musow ta so kunnasigibaga wolonfla minw ye Mehuman ni Bizita ni Haribona ni Bigita ni Abagita ni Zetari ni Karikasi ye, minw be baara ke masace korw tuma bee, a k'a fo olugu ye, ¹¹ko o ye masamusu Vasiti wele ka na; a ko masamusu ye a ta masafugula biri a kun na ka na ale masace na korw, janko ka na a ta ceja yira jama ra, ani kuntigiw ra, sabu Vasiti tun ce ka ni kosebe. ¹²Nka musow ta so kunnasigibagaw nana masace ta cira fo Vasiti ye minke, Vasiti banna ka taga. O kera minke, masace jusu bora, a dimina fo ka se a dan bee ma. ¹³A ladibaga minw tun ye faamurikebagaw ye, a ka olugu jininka; sabu masace tun te foyi ke ni a ma o sariyalonbagaw ni o kigitigebagaw jininka folo. ¹⁴Minw tun ye a ladibaga folow ye, olugu le tun ye Karisena ni Setari ni Adimata ni Tarisisi ni Meresi ni Marisena ni Memukan ye. Olugu le tun ye Peresikaw ni Medikaw ta fagama wolonfla ye. Olugu le tun be masace korw; olugu le tun be jamana jamogw folow ye. ¹⁵Masace ka o jininka, ko ka kapa ni sariya ye, o ka kan ka mun le ke masamusu Vasiti ra, sabu ale masace Serisesi ka musow ta so kunnasigibagaw ci ka taga cira min fo a ye, a ma o ke.

¹⁶Memukan ka o kuma jaabi masace ni fagamaw bee ja na, ko: «Masamuso Vasiti ka ko benbari min ke, a ma o ke ele masace dama le ra de, a k'a ke jamana pamogow bee le ra, ani mogw minw bee be masace Serisesi ta mara kono. ¹⁷Sabu masamuso ka min ke, muso tow bee bena o men; o be ke sababu ye k'a to o bee bena ke o cew dogoya ye, k'a fo ko: «Masace Serisesi yere ka masamuso Vasiti wele ka na a ja korw, nka a ma son ka na.» ¹⁸Bi yere, Peresikaw ni Medikaw ta fagamaw ta muso minw ka masamuso ta kewale ko men, olugu fana bena o jagon le ke masace ta fagamaw bee ra. O musow ta dogoyari fana bena o cew jusu wuri.

¹⁹«O ra, ni a benna masace ma, masace ye sariya do sigi, ka o ke Peresikaw ni Medikaw ta sariya wuribari do ye, ko Vasiti kana na lo masace ja korw tuun fiyewu. Masace ye masamusoya di muso were ma min ka fisa ni ale ye. ²⁰Ni o sariya ta kuma nana fo a ta maraba bee kono, musow bee bena o cew bonya, muso fitini fara musoba kan.»

²¹Ayiwa, o kuma diyara masace ni a ta fagamaw ye. Memukan k'a fo cogo min na, masace k'a ke ten. ²²A ka cira do bla ka taga a ta jamana yoww bee ra. A ka mara bee ta sebe o ta seberikecogo ra, ani o ta mogow ta kan na, k'a fo siyaw bee ta kan na, ko ce bee ye ke a ta so kuntigi ye.

Masamusokura soroko

2¹ Ayiwa, o kow ko fe, masace Serisesi jusu nana suma minke, a ka ke miiri ye Vasiti ta ko ra; Vasiti tun ka min ke, ani ale ka min latige a kama, a miirira o bee ra. ²O kera minke, masace ta mogw minw be a ta sokonbaaraw ke, olugu ko masace ma ko: «An ye sunguru dow jini masace ye, minw ma ceko lon folo, ani minw ce ka ji. ³Masace ye ciraden dow ci a ta jamana maraw bee ra; sunguru minw ce ka ji, ani minw ma ceko lon folo, o ye na olugu bee lajen masaso ra, musow ta so kono, masadugu kono, min ye Suzi dugu ye. Musow ta so kunnasigibaga min ye Hege ye, min be masace ta musow korosi, ale le bena a janto o sunguruw ra. Fen o fen be se ka o ceja, a ye o di o ma. ⁴Ni o sunguruw min ko nana diya masace ye, ale bena ke masamuso ye Vasiti no ra.» Ayiwa, o kuma diyara masace ye; min fora, o k'a ke ten.

Esiteri ta ko damina

⁵Ayiwa, Yahudiyace do tun be Suzi masadugu kono, min togw tun ye ko Maridose. A face togw tun ye ko Yahiri, Yahiri face tun ye Simeyi ye, Simeyi face tun ye Kisi ye. O tun be bo Boniyaminu ta gba le ra.

⁶Babiloni masace Nebukadinesari tun ka mogw minw mina ka na ni o ye, Zuda masace Yekoniya minawagati ra, Maridose fana tun minana k'a bo Zeruzalemu ni o mogow ye.

⁷Maridose le tun ka Hadasa lamw, Hadasa min be wele fana ko Esiteri. A belence denmuso tun lo. Esiteri face ni a bamuso tun sara. A face ni a bamuso sanin ko, Maridose tun k'a ke a yere denmuso ye. A tun ce ka ji kosebe.

⁸Ayiwa, masace ta kuma ni a ta ci fora minke, sunguruden caman lajenna Suzi masadugu kono; o ka o karifa Hege ma. O tagara ni Esiteri fana ye masace ta so kono, k'a karifa Hege ma, min tun ye musow korosibaga ye. ⁹Esiteri ko diyara Hege ye; a k'a janto a ra kosebe. Fen o fen be se k'a ceja, a ka o bee di a ma joona, ani a ta domuni. A ka masaso baaraden sunguru wolonfla fana janawoloma ka o bla ni a ye. A ka Esiteri ni a ta baaraden sunguruw bla musow ta so yoww bee ra jumanman na. ¹⁰Nka Esiteri ma son k'a ta siya fo, a m'a boyoww fo, sabu Maridose tun k'a fo a ye ko a kana a fo. ¹¹Lon o lon, Maridose tun be to ka taga yaalayaala musow ta lu ja fe, k'a lon ni Esiteri ka kene, ani ni o tun b'a minana ka ja.

¹²Ayiwa, sani sunguru do tun ye taga masace Serisesi ja korw, a tun ka kan ka karo tan ni fla le ke k'a yere laben folo, k'a fari ceja. Sunguruw bee tun ka kan ka o le ke. O tun be kasadiyanan dow mun, min ye miri ye, fo karo woww, ka sorw ka turu kasadiman werew ni kasadiyanan werew mun fo karo woww fana. ¹³Ni o le kera, o sunguru be sorw ka taga masace fe. O tuma ni o sunguru tun ko a be fen o fen fe, o tun be o di a ma; a tun be se ka bo ni o fenw ye musow ta so kono ka taga ni o ye masace ta so. ¹⁴A tun be taga masace ta so wulada fe. Sogomada fe ni a tun bora, a tun be taga musow ta bon do were kono. Musow ta so kunnasigibaga min ye Sasigasi ye, min ye masace ta sunguruw korosibaga ye, ale le tun be a janto o sunguruw ra. O sunguru tun man kan ka sekw masace fe tuun, fo ni a ko tun be masace yere ra, ani ni masace k'a wele a togw ma ko a ye na.

Esiteri kera masamusokura ye

¹⁵Ayiwa, Esiteri donwagati nana se masace fe; masace ta musow ta so kunnasigibaga Hege min tun ye musow korosibaga ye, ale tun ka min fo, Esiteri ma fen were jini ka teme o kan.

Esiteri tun ye Maridose belence Abisayili denmuso le ye. Maridose tun k'a lamw k'a ke a yere denmuso ye. Mogw o mogw ka Esiteri ye, a ko diyara o bee ye.

¹⁶O tagara ni Esiteri ye masace Serisesi fe, a ta masaso kono; o kera Tebeti karo^a tere tan na, masace ta masaya san wolonflanana. ¹⁷Masace ka Esiteri kanu ka teme muso tow bee kan. Esiteri ko diyara a ye; a tun be ale le fe ka teme sunguru tow bee kan. O ra masace ka masafugula biri a kun na, k'a ke masamuso ye Vasiti no ra. ¹⁸O ko, masace ka domuniba do laben, Esiteri togw ra, a ta kuntigiw ni a ta jamana pamogow ye.

^a2.16 Tebeti karo, o ye Yahudiyaw ta san karo tannan ye.

A k'a latige ko mɔgɔw ye nenekiri o lon na a ta maraw bɛɛ ra. A ka bonyaw didi mɔgɔw ma caman, k'a ta masaya bonya yira.

Maridose ka masace kisi cogo min na

¹⁹O nana sungurudenw lajen tuun a sipaga flanan na. O y'a sɔrɔ Maridose fana tun ye masaso namɔgɔ dɔ ye.

²⁰Esiteri tun ma sɔn hali bi k'a bɔyɔrɔ ni a ta siya fɔ mɔgɔ si ye. A k'a ke i n'a fɔ Maridose tun k'a fɔ a ye cogo min na. Ni Maridose tun ka fen o fen fɔ a ye, a tun bɛ o le ke, i n'a fɔ Maridose tun b'a lamɔna a ta so wagati min na.

²¹Ayiwa, o wagati ra, ka Maridose siginin to masace ta so donda ra, masace ta musow ta so kunnasigibaga fla, Bigitan ni Teresi, minw tun bɛ masace ta da kɔrɔsibagaw ye, olugu dimina, ka janfa siri masace Serisesi kama, ko o b'a faga. ²²O ko sera Maridose ma minke, a ka o jafɔ masamuso Esiteri ye. Esiteri tagara o fɔ masace ye, ko Maridose ko ten. ²³O ka o ko segesege, k'a ye ko can lo minke, o ka o kuntigi fla dulon yiri ra. O ka o kow bɛɛ seɓe jamana ta kokeninw kitabu kɔnɔ masace yere na na.

Haman dimina Yahudiyaw kɔrɔ

3¹Ayiwa, o kow kɔ fe, Hamedata min tun ye Agagi ta mɔgɔ dɔ ye, masace Serisesi ka ale dence Haman bonya. A k'a kɔrɔta k'a sigi kuntigi tɔw bɛɛ kunna. ²Jamana namɔgɔ minw tun bɛ to ka sigi masaso donda ra, olugu bɛɛ tun bɛ o kinbiri gban Haman na kɔrɔ k'a bonya, sabu masace yere le tun k'a fɔ ten. Nka Maridose kɔni tun tɛ a kinbiri gban, a fana tun tɛ a bonya. ³Namɔgɔ minw tun bɛ to ka sigi masaso donda ra, olugu ka Maridose jininka ko: «Mun kosɔn masace ka min fɔ, ele tɛ o kera?» ⁴Lon o lon o tun bɛ kuma a fe, nka a ma sɔn ka o lamɛn. O ra, o ka o ko fɔ Haman yere ye, k'a fle ni Maridose belɛn bɛna sɔn ka to a ta kewale kan, sabu a tun k'a fɔ ko ale ye Yahudiya le ye.

⁵Haman nana a ye ko Maridose tɛ a kinbiri gbanna ale kɔrɔ ka ale bonya minke, a jusu bɔra koseɓe. ⁶Nka a k'a ye ko ni ale k'a ta dimibɔ Maridose kelen dama ra, o tena se ka ale wasa, sabu o tun ka Maridose ta siya fɔ a ye. O ra, Haman k'a latige ko a bɛ Maridose ta siya bɛɛ le halaki, Yahudiya min o min bɛ Serisesi ta jamana bɛɛ lajennin kɔnɔ.

⁷San karo fɔlɔ ra, min ye Nisan karo ye, masace Serisesi ta masaya san tan ni flanan na, o ka Purimi firi Haman yere na na, o kɔrɔ ye ka lagberi ke k'a fle lon min bɛ se ka ke lonpuman ye, ani karo min bɛ se ka ke wagatipuman ye ka Yahudiyaw halaki. O k'a ye ko san karo tan ni flanan min ye Adari karo^b ye, ko o le ye wagatipuman ye.

⁸O ra Haman tagara a fɔ masace Serisesi ye ko: «Siya dɔw bɛ mɔgɔw ce ra i ta jamana ta maraw bɛɛ ra; o farannin lo ka bɔ siya tɔw bɛɛ ra. O ta sariyaw ni siya wɛɛ si ta sariya tɛ kelen ye. O fana tɛ ele masace ta sariyaw sira tagamana. O ra, ni o mɔgɔw tora o yere ma yi tan, masace ta nafa si le tɛ o ra. ⁹O kosɔn, ni masace ka sɔn, a ye a latige k'a seɓe ko an ye o bɛɛ halaki. Ni o kera, ne bɛna warigbe kilo waga keme saba ni bilooru (350 000) jate ka o di jamana kuntigiw ma, k'a bla masace ta naforo ra.»

¹⁰Ayiwa, masace k'a ta tagamasiyennege bɔ a borokanden na k'a di Haman ma, min tun ye Yahudiyaw jugu ye. Haman tun ye Hamedata dence le ye; Agagi ta mɔgɔ dɔ tun lo. ¹¹Masace k'a fɔ Haman ye ko: «To ni warigbe ye! Ni min fana ka bɛn i ma, i ye o ke nin mɔgɔw ra.»

¹²San karo fɔlɔ tere tan ni saba, o ka masace ta seberikebagaw wele. Olugu ka Haman ta ciw bɛɛ seɓe k'a ci masace ta fagamaw ma, ani jamanatigiw, ani siyaw bɛɛ ta namɔgɔw ma. O ka mara bɛɛ kelen kelen ta seɓe o ta seberikecogo ra, ani o ta mɔgɔw ta kan na. O tun k'a seɓe masace Serisesi yere tɔgɔ le ra, k'a yere ta tagamasiyen sigi a kan. ¹³O ka ciradenw ci ka taga ni o seɓew ye masace ta maraw bɛɛ ra, ko o ye Yahudiyaw bɛɛ halaki, ka o faga ka o ban pewu, denmisen fara mɔgɔkɔrɔba kan, musow ni denfitiniw bɛɛ. O tun ka kan ka o ke ka ban tere kelen kɔnɔ, san karo tan ni flanan na, min ye Adari karo ye, o karo tere tan ni saba. O k'a fɔ ko o ye Yahudiyaw borofenw fana ce. ¹⁴Seɓe dɔ tun ka kan ka taga maraw bɛɛ ra, k'a ke sariya ye, k'a to siyaw bɛɛ ye o ko lɔn, janko bɛɛ ye labɛn o lon kama.

¹⁵Ayiwa, masace ka min fɔ, ciradenw teliyara ka bɔ ka taga o ciraw ke. O ka o ko kibaroya fɔ Suzi dugu kɔnɔ, min ye masadugu ye. Masace ni Haman yere tun sigira ka ke minni ke ye, k'a sɔrɔ Suzi dugumɔgɔw hakiri nagamininba tun lo.

Maridose ko Esiteri ye Yahudiyaw deme

4¹Ayiwa, ko minw tun bɛ kera, Maridose nana bɔ o kala ma minke, a k'a ta derege faran, ka bɔrɔfani dɔ don a yere ra, ka bugurigbe bɔn a yere kan, ka don dugu kɔnɔ; a jusu kasira, a bɛ kulera koseɓe. ²A tagara ka taga dan masace ta so donda na fe, sabu mɔgɔ tun man kan ka don ni bɔrɔfani ye o yɔrɔ ra.

³Masace ta cira ni a ta seɓe sera mara o mara ra, a kera panasisiba le ye o yɔrɔ Yahudiyaw fe. O ka sun don, ka kasi, ka maɓumankokanw fɔ. O caman lara bɔrɔfaniw kan bugurigbe ra.

^b3.7 Adari karo, o ye Yahudiyaw ta san karo tan ni flanan ye.

⁴ Esiteri ta baaraden sunguruw ni a ta so kunnasigibagaw nana o ko lase Esiteri ma minke, Esiteri jigi tigera kosebe. A ka fani dow ci ko o ye taga o di Maridose ma, janko a ye o borofaniw bo ka fani janaman dow don; nka Maridose ma son o ma. ⁵ Esiteri ka Hataki wele. Ale tun ye musow ta so kunnasigibaga do ye, masace tun ka min bla janko k'a janto Esiteri ra. Esiteri ko ale ye taga Maridose fe, ka taga a jininka, k'a lon fen min kera, ani nin ko kun ye min ye. ⁶ Hataki bora ka taga Maridose fe, dugu kenegbe ra, masaso donda ja fe. ⁷ Ayiwa, kibaroya min tun sera Maridose ma, Maridose ka o bee jafw a ye; Haman ka warida min layiri ta ko a bena o don masace ta naforo ra Yahudiyaw ta halakiri koson, a ka o bee jafw a ye fana. ⁸ Sebe min fana bora ka Yahudiyaw halakiri ko latige, o kuma min lasera Suzi dugu konw, a ka o sebe do fana di a ma, janko a ye taga o yira Esiteri ra, k'a jafw a ye, ko Esiteri ye taga masace fe, ka taga a yere majigi masace korw k'a daari kosebe a ta siyamogow ye.

⁹ Hataki kosegira ka taga Maridose ta kumaw fo Esiteri ye. ¹⁰ Esiteri k'a ci tuun ka taga a fo Maridose ye ko: ¹¹ «Masace ta jamana jamogow ni a ta mara mogow bee k'a lon ko sariya do be yi, ko o sariya be bee le kan; ko ni ce o ce, walama ni muso o muso ka don masaso kononoyow ra masace fe, k'a sorw i ma wele, ko o tigi be faga, fo ni masace yere k'a ta saninbere kun sin a tigi ma, o le be ke sababu ye k'a kisi. Ne koni, nin ye a tere bisaba le ye, ne ma wele ka taga masace fe folw.»

¹² O tagara Esiteri ta kuma lase Maridose ma minke, ¹³ Maridose ka Esiteri jaabi, ko: «Ele kana a miiri ko ele be masaso konw minke, ko o koson ele kelen bena bosi Yahudiyaw bee ce ra de! ¹⁴ Sabu ni ele ka je nin ko kan bi, Yahudiyaw ta kisiri ni o ta bosiri bena bo fan were le fe; nka ele ni i ta somogow be halaki. Jon le yere k'a lon ni ele ma masamusoya sorw nin wagati yere le koson?»

¹⁵ Ayiwa, Esiteri ka Maridose jaabi ko: ¹⁶ «Taga Suzi dugu Yahudiyaw bee lajen ne ye. Aw ye sun don ne koson. Aw ye tere saba ni su saba ke ka tugu jowon na, aw kana domuni ke, aw kana ji min. Ne ni ne ta baaraden sunguruw fana bena sun don i n'a fo aw. Ni o kera, ne bena taga masace fe, hali ni ne man kan ka taga, ka kana ni sariya ye. Ni ne bena faga le, o tuma ne ye faga.» ¹⁷ Esiteri k'a fo cogo min na, Maridose fana tagara a ke ten.

Esiteri ka masace ni Haman wele domuni na

5 ¹ Ayiwa, a tere sabanan, Esiteri k'a ta masamusofaniw don a yere ra, ka taga lo masaso lu konw, masace yere ta bon ja fe. O y'a sorw masace tun siginin be a ta masasiginan kan masaso konw, k'a jasin so donda ma. ² A ka Esiteri ye masaso konw minke, a ko diyara a ye. Saninbere min tun be a boro, a ka o sin Esiteri ma. Esiteri gbarara, ka na a boro maga bere nunkun na. ³ Masace k'a jininka ko: «A be di, masamuso Esiteri? I be mun le fe? Hali ni ne ta jamana tarance lo, ne b'a di i ma!» ⁴ Esiteri ko: «Ni masace sonna, ne ka domuniba min laben ele masace ye, ne b'a fe ele ni Haman ye na jowon fe bi o domuni na.» ⁵ Masace ko: «Aw ye Haman wele ka na sisan, an be taga Esiteri ta weleri ra.»

Ayiwa, masace ni Haman tagara o domuni na, Esiteri tun ka min laben. ⁶ Ka o to duvenmin na, masace ka Esiteri jininka tuun ko: «Ayiwa, i be mun le fe? A fo, ne bena a ke i ye. I b'a fe ka mun le daari? Hali ni a kera ne ta jamana tarance le ye, ne b'a di i ma.» ⁷ Esiteri ko: «Ne be min fe, ne b'a fe i ye min ke ne ye, o ye nin ye: ⁸ Ni ne ko diyara masace ye, ne be min fe, ani ne bena min daari, ni masace b'a fe ka o ke ne ye, o tuma ne bena domuniba min laben tuun sini, masace ni Haman ye na o domuni na. Ni o kera, ne bena masace ta kuma jaabi.»

Haman ka janfa siri Maridose kama

⁹ Ayiwa, Haman nagarininba ni a jusu diyarinba le bora o lon na ka taga. Nka a tagara Maridose ye masaso donda ra minke, k'a ye ko Maridose ma wuri ka lo, a fana ma siran ale ja minke, a jusu bora Maridose korw kosebe. ¹⁰ Nka a k'a yere mina, ka taga a ta so konw. A tagara a teriw ni a muso Zeresi wele ka na. ¹¹ Haman k'a yere waso olugu ja na; a k'a ta naforoba ko fo, ani a dence camanw ta ko, ani masace ka ale bonya cogo min na, ka ale sigi kuntigiw ni jamana jamogw tow bee kunna. ¹² A ko: «O doron yere te, masamuso Esiteri tun ka domuniba min laben, a ma mogw si wele o domuniba ra ni ne ni masace te. Sini tuun, ne le fana welera ni masace ye. ¹³ Nka o si te ne wasa, ni ne belen be to ka nin Yahudiyace Maridose siginin ye masaso donda ra.»

¹⁴ A muso Zeresi ni a teriw bee k'a jaabi ko: «A to o ye berejan do turu, k'a janya ke nongon^c ja bilooru ye. Sini sogoma i y'a fo masace ye ko a y'a to o ye Maridose dulon o yiri ra. O ra, i jusu sumanin be taga ni masace ye domuni na.»

Ayiwa, o kuma diyara Haman ye. O ka o berejan turu.

Masace ka Maridose bonya

6 ¹ Ayiwa, o lon su fe masace ma se ka sunogw. A ko, ko o ye na ni kitabu ye, folwfolw, ani jamana ta kow sebera kitabu min konw. Ayiwa, o nana o kitabu karan masace ye. ² O k'a ye ko a tun sebera ko masace ta musow ta so kunnasigibaga fla, minw tun ye Bigitan ni Teresi ye, minw tun be so donda korwsi, ko lon do, olugu tun ka janfa siri ko o be masace Serisesi faga, ko nka Maridose le tun ka o ko bo kene kan.

^c5.14 Nongon ja kelen be se ka ben metere tarance le ma.

³ Masace ko: «O tuma, kojuman juman, ani bonya juman le kera Maridose ye nin ko koson?» Masace ta mɔgɔw k'a jaabi ko: «Foyi ma ke a ye!»

⁴ Masace ko: «Jɔntigi le be masaso lu kɔnɔ sisan?» O y'a sɔrɔ Haman le tun be donna masaso lu kɔnɔ, ko a be na a fɔ masace ye ko ale ka berejan min turu, ko a y'a to o ye Maridose dulon o yiri ra. ⁵ Ayiwa, masace ta mɔgɔw ko masace ma ko: «Haman le lɔnin be lu kɔnɔ.» Masace ko: «A ye don!» ⁶ Haman donna minke, masace ko a ma ko: «Ni masace b'a fe ka mɔgɔ min bonya, a ka kan ka mun le ke o tigi ye?» Haman k'a miiri a yere kɔnɔ ko: «Masace be se ka jɔn were le bonya ni ne te?» ⁷ O ra, Haman ko masace ma ko: «Ni masace b'a fe ka mɔgɔ min bonya kɔni, ⁸ o ka kan ka na ni masace ta masaderegeba dɔ le ye, masace ka min don ka ye, ka na ni so dɔ ye fana, masace yelenna min kan ka ye, ka masace ta masirifen dɔ ke ka o so kun masiri, ⁹ ka o masaderegeba ni o so karifa masace ta jamana jamɔgɔba dɔ ma, fagama dɔ. O kɔ, masace b'a fe ka o mɔgɔ min bonya, o ye o deregeba don o tigi ra, k'a yelen so kan, ka taga ni a ye dugu kenegbe ra, ka to k'a fɔ a na fe ko: «Masace b'a fe ka mɔgɔ min bonya, a be o tigi ke tan le!» »

¹⁰ Ayiwa, masace k'a fɔ Haman ye ko: «Taga masaderegeba ta, ka so fana mina joona joona, i ko i yere k'a fɔ cogo min na. Yahudiyace Maridose min be sigi masaso donda ra, i ye o bonya ke ale ye. I ka fen o fen fɔ, i ye o bee ke, i kana jina foyi kɔ.» ¹¹ Haman tagara masaderegeba ta, ka so mina ka na. A ka masaderege don Maridose ra, k'a layelen so kan, ka yaala ni a ye dugu kɔnɔ, ka to k'a fɔ a na fe ka taga ko: «Masace b'a fe ka mɔgɔ min bonya, a be o tigi ke tan le!» ¹² O kɔ, Maridose sekɔra ka taga masaso donda ra. Haman kɔni jusu kasininba, ani a kun suurunin le teliyara ka taga a ta so. ¹³ Min k'a sɔrɔ, a tagara o fɔ a muso Zeresi ye, ani a teriw bee. A ladibagaw, ani a muso Zeresi k'a fɔ a ye ko: «Ele ta dɔgɔyari daminana nin Maridose tɔgɔ min koson, i n'a fɔ ale ye Yahudiya le ye, o tuma ele tena se ka foyi le ke a ra. Ele kɔni bena halaki ka ban le pewu, sigiya te o ra.» ¹⁴ Ka olugu to kuma ra ni Haman ye, masace ta so kɔrɔsibagaw nana, ka na Haman lateliya ka bɔ ka taga ni a ye domuniba yɔrɔ ra, Esiteri tun ka o domuni min laben.

Haman fagacogo

7 ¹ Ayiwa, masace ni Haman tagara domuniyɔrɔ ra masamuso Esiteri fe. ² Ka o to duvenmin na o tere flanan na tuun, masace ka jininkari lase Esiteri ma tuun ko: «Masamuso Esiteri, i be mun le fe? A fɔ, ne b'a di i ma. I b'a fe ka mun le daari? Hali ni a kera ne ta jamana tarance le ye, o bena di i ma.» ³ Masamuso Esiteri k'a jaabi ko: «E, masace, ni ne ko diyara i ye, ni ele masace sɔnna, sabari i ye ne nin kisi. Ne be o le fe. Ne ta mɔgɔw bɔsi! Ne ta daari ye o le ye; ⁴ sabu o ka ne ni ne ta mɔgɔw fiyeere, ko o be an halaki, ka an faga ka an ban pewu. Ni a yere tun kera ko o be an fiyeerera ka an ke dɔw ta jɔncew ni o ta jɔnmusow le, ne belen tun be se ka je o ko kan, sabu an ta tɔrɔ tun tena masace segekun bɔ.» ⁵ Masace Serisesi ka masamuso Esiteri jininka ko: «Jɔn le be o tigi ye? Mɔgɔ min sɔnna k'a ja gbeleya ka o ko jɔgɔn ke, o tigi be min?» ⁶ Esiteri ko: «An tɔrɔbaga, ani an jugu ye nin mɔgɔjugu Haman le ye!» O kuma fɔra minke, Haman ja tigera fɔ a be yereyere masace ni masamuso na kɔrɔ. ⁷ Masace dimikojugu fe, a wurira ka bɔ domunikeyɔrɔ ra k'a ta duven to yi, ka taga masaso yiritu ra. Haman yere k'a ye ko ale ta fagari latigera masace fe ka ban minke, a tora ka ke Esiteri le daari ye, ko a ye ale kisi. ⁸ Masace nana bɔ masaso yiritu ra tuma min na ka na don domunikeyɔrɔ ra, a k'a ye ko Esiteri tun lanin be kalaga min kan, ko Haman k'a yere firi ka ben o kalaga kan. Masace perenna, ko: «O tuma a b'a fe ka ben masamuso yere le kan ne yere na na, ne ta masaso kɔnɔ wa?» Sani masace ye ban o kuma ra, mɔgɔw ka Haman mina k'a kun datugu o yɔrɔnin bee. ⁹ Musow ta so kunnasigibaga min ye Haribona ye, ale tun be masace kɔrɔ; ale ko: «Yirijan dɔ turunin be Haman yere ta so kɔrɔ; a janya ye nɔngɔn na bilooru. A tun ka o turu Maridose le kama, min ta kuma tun kera sababu ye ka masace kisi.» Masace ko: «Aw ye taga a dulon o berejan na yi.» ¹⁰ A kera ten, Haman tun ka berejan min turu Maridose kama, o tagara ale yere le dulon o yiri ra. O kera minke, masace ta dimi ka sɔrɔ ka mala.

Sariya min sigira Yahudiyaw koson

8 ¹ Ayiwa, o lon yere ra, masace Serisesi ka Yahudiyaw jugu Haman ta so di masamuso Esiteri ma. Maridose fana nana masace na kɔrɔ, sabu balemaya min be Esiteri ni Maridose ce, Esiteri tun ka o fɔ masace ye. ² O ra, Masace tun k'a ta tagamasiyen borokandennege min mina Haman fe, a ka o di Maridose ma. Esiteri fana ka Maridose sigi Haman ta so kunna.

³ O kɔ, Esiteri kumana masace fe tuun; a benna masace sen kɔrɔ ka kasi, k'a daari, ko Haman min tun ye Agagi ta mɔgɔ ye, ko ale tun ka kojugu min laben, ani a tun ka ko minw latige Yahudiyaw kama, ko masace ye o kow lalɔ. ⁴ Masace ka saninbere sin Esiteri ma. Esiteri wurira ka lɔ masace na kɔrɔ. ⁵ A ko: «Ni a diyara masace ye, ni ne ko diyara masace ye, ni masace k'a ye ko nin ko be ben, ni masace be ne fe, o tuma Hamedata dence Haman min ye Agagi ta mɔgɔ ye, ale tun ka ko min laben, k'a sebe ko ka Yahudiyaw bee halaki masace ta maraw bee ra, masace ye ci dɔ were sebe ka o kow lalɔ; ⁶ sabu ne be se ka kojugu bentɔ ye ne ta mɔgɔw kan, ka o ko sɔnmina cogo di? Ne be se ka ne ta siya halakitɔ ye, ka o ko sɔnmina cogo di?»

⁷ Masace Serisesi ka masamuso Esiteri ni Yahudiyace Maridose jaabi ko: «A fle, Haman wurira Yahudiyaw kama minke, o koson ne k'a ta so di Esiteri ma; ne k'a to o k'a dulon berejan na fana. ⁸ Ayiwa, sisan aw yere ye sebe dɔ were ke masace tɔgɔ ra, Yahudiyaw ye; ni kuma min ka ben aw ma, aw ye o sebe. Aw ye masace ta

borokandennege tagamasiyen sigi a kan. Ni ko o ko kɔni sebera masace tɔgɔ ra, ka masace ta borokandennege tagamasiyen sigi a kan, o ko te se ka yeɓema tuun.»

⁹O lon yere ra, o ka masace ta seberikebagaw wele, san karo sabanan na, min ye Sivan karo ye, a tere mugan ni saba. Maridose ka min o min fɔ, o ka o bee sebe, k'a ci Yahudiyaw ma, ani fagamaw, ani jamanatigiw, ani kuntigi minw bee be masace ta mara keme ni mugan ni wolonfla kɔnɔ, k'a ta Endi jamana ra, ka taga a bla fɔ Etiyopi. O ka mara bee ta sebe o ta seberikecogo ra, ani o ta mɔgɔw ta kan na. O ka Yahudiyaw fana ta sebe o ta seberikecogo ni o ta kan na. ¹⁰Maridose ka o sebe masace Serisesi tɔgɔ le ra, ka masace ta borokandennege tagamasiyen sigi sebew bee kan, ka o ciraw di sotigi dɔw ma ko o ye taga ni o ye; olugu yelenna masace yere ta so teliman dɔw kan ka taga.

¹¹O sebe kɔnɔ, a tun fɔra ko masace ko, ko Yahudiyaw be dugu o dugu ra, ko o be se ka o yere lajen ka kere ke ka o yere kisi; ko ni siya o siya, walama ni mara o mara ta kerekew nana ben o kan, ko o be se ka olugu halaki, ka o faga ka o ban pewu. O be se ka hali o juguw musow ni o denw bee faga, ka o borofenw fana ce.

¹²Lon min tun yirara ko Yahudiyaw be se ka o kere ke masace Serisesi ta maraw bee ra, o tun ye san karo tan ni flanan tere tan ni saba le ye, min ye Adari karo ye. ¹³Ayiwa, o sebe dɔ tun ka kan ka taga mara bee ra, ka ke sariya ye, k'a to siyaw bee ye a lon, janko o lon na, Yahudiyaw bee ye laben ka o juguw kere ka o yere dimibo. ¹⁴Ciraden sotigi minw tun yelenna masace ta sow kan, olugu teliyara ka bo ka taga, ka kapa ni masace ta kuma ye. O ka o cira lase Suzi masadugu kɔnɔ fana.

¹⁵O ko, Maridose bɔra masace ta so. A tun ka masacefani bulaman ni a gbeman dɔ le don, ka masafugulaba saninlaman dɔ biri a kunna, ka deregeba wulenman ni gbeman dɔ fana don. Suzi dugumɔgɔw bee tun be nagarikanbaw bɔra ka ninsɔndiya kosebe. ¹⁶Yahudiyaw kɔni fe, o lon tun kera jususumalon le ye, ani nagarilon, ani ninsɔndiyalon, ani bonyalon. ¹⁷Masace ta cira sera mara o mara ra, ani dugu o dugu ra, nagari ni ninsɔndiya le kera Yahudiyaw fe o yɔrɔw bee ra. O ka domuniw ke, ka panagbew ke. Yahudiyaw nasiran kosɔn, siya were mɔgɔ caman ka o yere ke Yahudiya ye.

Yahudiyaw sera o juguw ra

9¹San karo tan ni flanan min ye Adari karo ye, o tere tan ni saba, masace tun ka kuma min sebe, mɔgɔw tun ka kan ka o kow dafa o lon le ra. O lon na, kɔni, Yahudiyaw juguw tun b'a miiri ko o bena se sɔrɔ, nka a ko yeɓema; Yahudiyaw le sera o juguw ra. ²Yahudiyaw tun be dugu min o min na masace Serisesi ta maraw bee ra, o ka o yere lajen o duguw bee ra; o jugu minw tun b'a fe ka o halaki, o benna olugu kan. Mɔgɔ si ma se ka lo o na, sabu siya tɔw bee tun be siranna o na. ³Jamana maraw ta pamɔgɔw, ani a fagamaw, ani a jamanatigiw, ani masace ta jamana kuntigiw, olugu ka Yahudiyaw deme, sabu Maridose nasiran tun ka o bee mina. ⁴Maridose tun ka lɔyɔrɔba le sɔrɔ masaso kɔnɔ. A tɔgɔ tun bɔra ka se maraw bee ra; dɔ le fana tun be farara a ta fanga kan.

⁵Yahudiyaw ka o juguw bee kere, ka o faga ni kerekemuru ye, ka o halaki. Ko o ko diyara o ye, o ka o ke o juguw ra. ⁶Masadugu Suzi kɔnɔ Yahudiyaw ka ce keme looru le faga ka o halaki. ⁷O ka Parisandata ani Dalifɔn ani Asipata, ⁸ani Porata ani Adaliya ani Aridata ⁹ani Parimasita ani Arizayi ani Aridayi ani Vayezata faga. ¹⁰Olugu le tun ye Hamedata dence Haman dence tan ye; Haman min tun ye Yahudiyaw jugu ye. Nka o ma sɔn ka maga o borofenw si ra.

¹¹Mɔgɔ minw fagara masadugu Suzi kɔnɔ, o tagara o da fɔ masace ye o lon yere ra. ¹²Masace k'a fɔ masamuso Esiteri ye ko: «Masadugu Suzi kɔnɔ yan, Yahudiyaw ka ce keme looru le faga ka o halaki, ani Haman dence tan. O ka min ke jamana mara tɔw ra, jɔn le be se ka o da lon? Ayiwa, i be mun le fe tuun? A fɔ, ne b'a di i ma. I b'a fe ka mun were le daari tuun? A fɔ, a be ke i ye.» ¹³Esiteri ka masace jaabi ko: «Ni masace be sɔn, Suzi Yahudiyaw ka min ke bi, a y'a to o jɔgɔn were ye ke tuun sini, k'a to o ye Haman dence tan bee dulon berejanw na fana.» ¹⁴Masace sɔnna ko o ye ke. O ka ci dɔ were lase Suzi dugu kɔnɔ. O ka Haman dence tan bee dulon berejanw na. ¹⁵Suzi Yahudiyaw ka jɔgɔn lajen tuun Adari karo tere tan ni naani na, ka ce keme saba faga, nka o ma maga o borofenw si ra.

¹⁶Yahudiya tɔ minw tun be masace ta mara tɔw ra, olugu fana ka jɔgɔn lajen ka o juguw kere, janko ka o yere kisi, ka nasuma sɔrɔ. Olugu fana ka ce waga biwolonfla ni looru (75 000) faga o juguw ra. Nka o ma maga o borofenw si ra. ¹⁷O kera Adari karo tere tan ni saba le ra; nka karo tere tan ni naani, o ka fagari lalo, ka o ke panagbelon ye, ka domuni ke, ka nagari.

¹⁸Suzi ta Yahudiya minw tun ka jɔgɔn lajen karo tere tan ni saba, ani a tere tan ni naani na, olugu ka karo tere tan ni loorunan le bla ka o ke panagbelon ye, ka domuni ke, ka nagari. ¹⁹O le kosɔn, Yahudiya minw be kongokɔnɔyɔrɔw ra, ani minw be dugumisenw na, olugu be to ka Adari karo tere tan ni naani le bla, ka o ke nagarilon ye, ani panagbelon, ka bonyaw ci jɔgɔn ma.

Purimi ta panagbe

²⁰Maridose ka o kow bee sebe kitabu dɔ kɔnɔ. O ko, a ka sebe dɔ ke ka o ci Yahudiyaw bee ma, masace Serisesi ta maraw bee ra, minw yɔrɔ ka surun, ani minw yɔrɔ ka jan. ²¹A k'a fɔ o ye ko san o san, o ye Adari karo tere tan ni naani ni a tere tan ni looru bla ka o ke panagbelon ye; ²²ko sabu o lon le ra, Yahudiyaw ka

nasuma sɔɔ o juguw boro. O karo le ra, o ta jusukasi yelemama k'a ke ninsɔndiya ye, ka o ta kasi yelemama k'a ke nanagbe ye. A ko o ye o lonw bla ka o ke nanagbelonw ye, ka nagari, ka bonyaw ci nɔɔn ma, ka fagantanw sɔn. ²³Maridose ka min fɔ, Yahudiyaw k'a ke ten. O tun ka o nanagbe min ke, o tora o kan, ka to ka o ke san o san.

²⁴Hamedata dence Haman, min tun ye Agagi ta mɔɔ dɔ ye, ani min tun ye Yahudiyaw jugu ye, ale le tun ka janfa siri Yahudiyaw kama, ko a be o halaki. A tun ka Purimi firi, o kɔɔ ye ka lagberi ke, janko k'a lon wagati min be se ka ben, janko ale ye Yahudiyaw halaki fɔ ka o ban. ²⁵Nka o janfa ko sera masace ma minke, masace k'a sebe ko Haman tun ka kojugu minw latige Yahudiyaw kama, ko o kojugu ye ben ale Haman yere kan. O le kosɔn o ka Haman ni a dencew dulon berejanw na. ²⁶O kosɔn o ka o lonw tɔɔ la ko Purimi, ka kapa ni o kuma ye, min kɔɔ ye ko «k'a latige». Ayiwa, ko minw tun fɔra o sebe kɔɔ, ani Yahudiyaw yere tun ka ko minw ye, ani ko minw tun ka o sɔɔ, ²⁷o kow le kosɔn, Yahudiyaw k'a latige ka o ko ke landa ye, olugu ni o ta durujaw fe, ani mɔɔ o mɔɔ farara o kan. O k'a latige ko o ka kan ka o lon fla bla san o san, ka o nanagbew ke a cogo ra, ani a wagati ra; a man kan ka dabra ka ye. ²⁸O k'a fɔ ko o ka kan ka o hakiri to o lonw na, ka o lonw bla danna; o ko ka kan ka ke wagati bee, ani tuma bee gbaw bee ra, ani maraw bee ra, ani dugu bee ra. O Purimi nanagbelonw ta ko man kan ka ben ka ye fiyewu Yahudiyaw ce ra; o ta duruja nataw fana hakiri man kan ka bɔ a kɔ ka ye.

²⁹Masamuso Esiteri, min ye Abisayili denmuso ye, ale ni Yahudiyace Maridose ka sebe dɔ were ke, ka kapa ni o ta fanga ye masaya ra, janko sebe flanan min tun kera ka Purimi ta nanagbe ko fɔ, ka fanga di o sebe ta kumaw ma. ³⁰Maridose ka o sebew ci Yahudiyaw bee ma, Serisesi ta jamana mara keme ni mugan ni wolonfla bee ra. A tun ka forikanw ni dugawuw le ke o sebew kɔɔ, k'a nasin Yahudiyaw bee ta hera ma. ³¹A ko o ye Purimi lonw ta nanagbe ke a wagatiw ra, i n'a fɔ ale Yahudiyace Maridose ni masamuso Esiteri k'a fɔ Yahudiyaw ye cogo min na, ani i n'a fɔ olugu yere k'a ko latige o yere ni o ta durujaw ye cogo min na. O ye a ko mina sɔbe ra, i n'a fɔ wagati min o be sun don, ka kasi. ³²Esiteri ka kuma min fɔ, o kumaw ka Purimi ta nanagbe ko gbeya tuun. Yahudiyaw ka o kow sebe ka o bla kitabu dɔ kɔɔ.

Kitabu laban

10 ¹O kɔ, masace Serisesi ka ninsɔngɔ dɔ ben a ta mara bee kan, hali kɔɔji kɔfejamanaw. ²Serisesi ta fanga ni a ta cefariyakow, ani a ka Maridose bla lɔyɔɔba ra cogo min na, o kow bee sebera Medikaw ni Peresikaw ta masacew ta kitabuw kɔɔ.

³Yahudiyace Maridose le tun gbanna masace Serisesi ra. Yahudiyaw tun be Maridose jate kosɔbe. A ko tun ka di a ta siyamɔɔw bee ye fana; sabu a tun be a ta mɔɔw ta ja le jini, ani a tun b'a fe a ta siyamɔɔw bee ye o yere sɔɔ.